

Законът на книжните джунгли

В очакване на закона за печата книжният пазар, зареден с инициативата на всякакви еднолични, дбулични и пр. фирми и издателства, доведе до таква изобилие от нови издания, че ако имането ни се мереше по пълните щандове с книги на „Славейков“, а не по съседните магазини, то нямаше от какво толкова да се притесняваме. Освен литература от нашата история, която доскоро бе табу, логично най-лесно продаваема е еротичната, криминалната или приключенската книга. От последната с 10 нови издания първенството се полага на Карл Май, следван от Емилио Салгари.

Че Карл Май е най-четеният немски писател у нас, няма и съмнение. Преди десетина години малкият сборник разкази „Говорящата кожа“ надмина 300 000 тираж. Това именно е привлякло вниманието и на новите книгоиздатели. Но вместо да потърсят някои незадавани досега книги, се е тръгнало по най-лекото съпротивление. У нас се препечатват преводите от френски на Т.Ненова и П.Георгиев от старите издания, и то в момент, когато издателската къща „Хофман“ от Цюрих със своите 99 тома, както и 74-те тома пътеписи в Германия са едно от събитията по случай приближаващата 150-го-

дишнина на писателя. Към нашата „поредица“ от френски преводи на немца Май бих посочил тези на ЕФ „МАГ 77“ на „Арабски бандити“ и „Похитителят на кервани“, както и „Орлите на прерията“ на „Трнев и Трнев“.

Емблемата на издателите Трнев можете да срещнете абсолютно на всяка страница, но името на Владимир Мусаков, чиито преводи са ползвали за другите им издания, е дадено с възможно най-малките букви, след техническия редактор и коректора. Същият този Мусаков, за когото Георги Марков пише в своето есе: „Всеки преводач в България беше светъл прозорец към света. И то във времена, когато българските писатели играеха ролята на пердета и политиката беше да бъдем изолирани от света, да живеем сред съветската сибота. Владо Мусаков беше един от най-големите прозорци.“ Тези думи вероятно са без значение и за г-н Калпазанов от Габрово, който не е пропуснал да препечата в „Рио де ла Плата“ илюстрацията на Борис Ангелушев от старото издание, но името на преводача липсва. Същото се отнася и за „Човекът в бездната“ на фирма „Юнион 21“. Че това е преводът от френски на Пенчо Георгиев, можем само да гадаем. Куриозна е и цената -

една на книжното тяло, и друга - по-висока на корицата. „Трнев и Трнев“ закъсняха само месец с „Речният дракон“. На непосветените ще кажем, че това е „Човекът в бездната“, но в превода на Мусаков. Тук издателите са посветили и няколко думи на преводача, но защо всеки път в своите анотации към книгите те пишат, че „Винету“ е трилогия. Индианската сага на Карл Май е тетралогия - четвъртият том все още не е преведен на български. Не бих искал да бъда на мястото на преводача Веселин Рагков и издателство „Отечество“. „Кралят на петрола“ и „Керванът на робите“ са следващите два тома от поредицата им. След по-евтините преиздания с меки корици те трудно биха намерили купувачи. Като че ли най-коректна по отношение на Карл Май и неговите читатели е пловдивската „Летера“ - името на преводача е дадено на видно място и о, чудо - посочен е и тираж. Това, което все пак липсва, е цената на книгата. Според едни продавачи тя е 9 лв., според други - повече. Какво да се прави - нашенска пазарна икономика.

Румен Нейков

Kultura, v. 18. окт. 1991, с. 7

9123

1991 1018-A